

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗

เทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ การป้องกันการทุจริตคือการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืนซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของพนักงานและผู้บริหารทุกคน และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบอันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในเทศบาลเมืองหล่มสักโดยใช้แนวทางปฏิบัติตามคู่มือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จัดทำโดยเทศบาลเมืองหล่มสัก จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินงานของเทศบาลเมืองหล่มสักจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้น ก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่า องค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้

ปัญหาอุปสรรค

เทศบาลเมืองหล่มสัก ได้ดำเนินการป้องกันการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานผ่านกิจกรรมต่างๆ อีกทั้งบุคลากรมีความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะเจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการป้องกันการปฏิบัติหน้าที่

ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ปัญหา

๑. การสร้างจิตสำนึกและปลูกฝังให้บุคลากรมีคุณธรรมจริยธรรมไม่กระทำการทุจริตประพฤติมิชอบ ได้มีการประกาศแสดงเจตจำนงสุจริต เสริมสร้างคุณธรรม และความโปร่งใสในการบริหารงาน โดยนายกเทศมนตรีเมืองหล่มสัก ได้ประกาศเจตจำนงว่าจะเป็นแบบอย่างที่ดี มีความโปร่งใส ปราศจากการทุจริต เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใส ในการบริหารงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก และให้ค้ำประกันว่าจะนำพาคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเทศบาลและพนักงานจ้าง ในสังกัดเทศบาลเมืองหล่มสักทุกคนให้ปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม ควบคู่กับการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และร่วมมืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

๒. ภาวะเปียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ การเงินและบัญชี โดยที่ในปัจจุบัน ภาวะเปียบและข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงตามนโยบาย ทำให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการป้องกันการปฏิบัติงานได้ จึงได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง การเงินและบัญชี พนักงานทุกส่วนราชการ เข้าร่วมการฝึกอบรมเพื่อลดข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน และลดโอกาสที่มีความเสี่ยงในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนได้

๓. การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) เพื่อให้บุคลากรในสังกัดเทศบาลเมืองหล่มสัก ได้เข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินและการยกระดับการทำงาน รวมทั้งเตรียมเอกสารหลักฐานประกอบการประเมินให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ จึงได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมซักซ้อมทำความเข้าใจเรื่องดังกล่าว

๔. การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน

๔.๑ การให้ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

- การจัดทำคู่มือ ได้ทำคู่มือการพัฒนาส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ป้องกันการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน เพื่อสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรและให้หลีกเลี่ยงการกระทำที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับแนวคิด/ความหมาย และสาระเกี่ยวกับประเภทหรือรูปแบบที่เข้าข่าย และกรณีตัวอย่างการทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ

- การจัดการความรู้ (Knowledge management) โดยการนำเครื่องมือดังกล่าว ถ่ายทอดผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการประชุมประจำเดือน และเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของเทศบาลเมืองหล่มสัก

๔.๒ การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงสามารถจำแนกระดับความเสี่ยงออกเป็น ๕ ระดับ คือ น้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง สูงมาก และสามารถสรุปข้อมูลการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดจากการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานของเทศบาลเมืองหล่มสัก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ ดังนี้

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

เทศบาลเมืองหล่มสัก ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งวิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นไปตามคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) และแบบฟอร์มที่กำหนดโดยมีรายละเอียด ดังนี้

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑.๑ โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี
๔	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

๑.๒ เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)	
๕	ความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษซึ่งมีความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม/วินัย
๔	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๓	หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยงานตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	แทบจะไม่มี

๑.๓ เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

	ค่าความเสี่ยงรวม	ระดับความเสี่ยงการทุจริต
สีเขียว	๑-๓	ความเสี่ยงระดับต่ำ
สีเหลือง	๔-๙	ความเสี่ยงระดับปานกลาง
สีส้ม	๑๐-๑๖	ความเสี่ยงระดับสูง
สีแดง	๑๗-๒๕	ความเสี่ยงระดับสูงมาก

๑. การระบุประเด็นความเสี่ยง

ประเภทความเสี่ยง	๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘				
ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
		Likelihood	Impact	Risk Sore	ระดับความเสี่ยง
การออกใบอนุญาต	หัวหน้าหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ที่มีญาติหรือคนรู้จัก ที่มายื่นขอใบอนุญาตต่าง ๆ	๕	๓	๑๕	สูง

ประเภทความเสี่ยง	๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ				
ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
		Likelihood	Impact	Risk Sore	ระดับความเสี่ยง
การรับคำขอ/การช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกในการรับบริการ	เจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมเลือกปฏิบัติในการอำนวยความสะดวก การให้บริการแก่ประชาชนผู้มารับบริการ โดยมีการเรียกรับสินบนเป็นการตอบแทนในการให้บริการที่รวดเร็วขึ้น	๕	๓	๑๕	สูง

ประเภทความเสี่ยง	๓. การจัดซื้อจัดจ้าง				
ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
		Likelihood	Impact	Risk Sore	ระดับความเสี่ยง
การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ที่จัดซื้อให้พวกพ้องได้เปรียบหรือชนะการประมูล	บุคลากรในหน่วยงานมีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ที่จัดซื้อเอื้อประโยชน์กับพวกพ้อง	๑	๕	๕	ปานกลาง

ประเภทความเสี่ยง	๔. การบริหารงานบุคคล				
ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
		Likelihood	Impact	Risk Sore	ระดับความเสี่ยง
การสรรหาพนักงานจ้าง	เจ้าหน้าที่เรียกรับเงิน เพื่อรับพนักงานจ้างเข้าทำงาน	๔	๒	๘	ปานกลาง

๒. มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

ประเภทความเสี่ยง						
๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘						
ระดับความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
การออกใบอนุญาต	หัวหน้าหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ มีญาติหรือคนรู้จัก ที่มายื่นขอใบอนุญาตต่างๆ	สูง	จัดทำมาตรการในการรับ สินบนและบงกชโทษที่ ชัดเจนถ้ามีการฝ่าฝืนและ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ	๑. กำหนดบทลงโทษอย่าง เคร่งครัดหากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เรียกรับผลประโยชน์ระหว่าง ขั้นตอนการดำเนินการออก ใบอนุญาต ๒. แจ้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสังกัด รับทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	ต.ค.๖๖ - ก.ย.๖๗	สำนักปลัด/ กองช่าง

ประเภทความเสี่ยง						
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ						
ระดับความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
การรับคำขอ/การ ช่วยเหลือหรือ อำนวยความสะดวก ในการรับบริการ	เจ้าหน้าที่พฤติกรรมเลือก ปฏิบัติในการอำนวยความสะดวก การให้บริการแก่ ประชาชนผู้มารับบริการ โดยมีการเรียกรับสินบนเป็น การตอบแทนในการ ให้บริการที่รวดเร็วขึ้น	สูง	๑. จัดทำมาตรการ ป้องกันการขัดกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ส่วนรวม ๒. เสริมสร้างจิตสำนึก คุณธรรม และจริยธรรม ให้กับเจ้าหน้าที่ ๓. มีช่องทางการแจ้งเรื่อง ร้องเรียนเจ้าหน้าที่	๑. แจ้งเวียนและประกาศมาตรการ ป้องกันการขัดกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ส่วนรวม ๒. จัดกิจกรรมประกาศเกียรติคุณ ยก ย่องบุคคลดีเด่นด้านคุณธรรม และ จริยธรรม ๓. จัดให้มีช่องทางการแจ้งเรื่อง ร้องเรียนเจ้าหน้าที่	ต.ค.๖๖ - ก.ย.๖๗	สำนักปลัด/ กองคลัง/ กองช่าง

ประเภทความเสี่ยง						
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง						
ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ที่จัดซื้อให้พวกพ้องได้เปรียบหรือชนะการประมูล	บุคลากรในหน่วยงานมีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ที่จัดซื้อเอื้อประโยชน์กับพวกพ้อง	ปานกลาง	จัดทำมาตรการป้องกันการรับผลประโยชน์เพื่อเอื้อให้เกิดการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะให้กับผู้ประกอบการที่มีส่วนได้ส่วนเสีย	๑. มีการคัดเลือกคณะกรรมการ TOR ที่มีความเป็นกลาง ๒. ผู้บังคับบัญชามีการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสในการปฏิบัติงานแก่บุคลากรในหน่วยงาน	ต.ค.๖๖ - ก.ย.๖๗	งานพัสดุ/ กองคลัง

ประเภทความเสี่ยง						
๔. การบริหารงานบุคคล						
ขั้นตอน	ประเด็นความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
การสรรหาพนักงานจ้าง	เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินเพื่อรับพนักงานจ้างเข้าทำงาน	ปานกลาง	จัดทำมาตรการการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินการประกาศเผยแพร่การรับสมัครและดำเนินการคัดเลือกอย่างเป็นธรรม โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการแต่ละด้าน อย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้	๑. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครพนักงานผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ตามช่องทางต่างๆ ๒. ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการรับสมัครพนักงานเรียกรับผลประโยชน์ในการรับพนักงานเข้าทำงาน ๓. หากมีการฝ่าฝืนหรือกระทำผิด ตามแนวทางปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น จะต้องได้รับการพิจารณาโทษทางวินัยตามระเบียบข้อบังคับ	ต.ค.๖๖ - ก.ย.๖๗	งานการเจ้าหน้าที่/ สำนักปลัด